

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.:061 185/99 2005
Signatura: bf3cs105

Oblastní pracoviště č.06 Ústí n/L
Okresní pracoviště Louny

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Měcholupy, Holedečská 2
Identifikátor ředitelství:	600 082 946 IZO 061 357 430
Ředitelka školy:	Mgr. Antonie Kelnerová
Zřizovatel:	Obecní úřad Měcholupy
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Louny, Poděbradova 634
Termín inspekce:	3. - 5. květen 1999
Inspektoři:	Mgr. Bečvář Vladimír, Mgr. Řebec Vlastimil
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Učební plán č. 16 847/96-2, tématické plány vyučujících, výroční zprávy za roky 1996/97 a 1997/98, třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy, rozvrhy hodin, organizační řád školy, vnitřní řád školy, plán školy na školní rok 1998/99, žákovské písemné a výtvarné práce, záznamy z hospitační činnosti.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

V současné době má škola 9 kmenových tříd. Výuka žáků probíhá ve dvou budovách. Starší budova (č.p. 151) poskytuje škole tělocvičnu, místnost pro 10 počítačů při výuce informatiky a dvě místnosti pro práci ŠD včetně sociálního zázemí.

Nová budova školy s č.p. 2 (postavená roku 1959 s přístavbou v roce 1985) má dostatek vyučovacích prostor. Kromě zmíněných kmenových tříd zde najdeme (moderní AV technikou výborně vybavené) odborné pracovny pro výuku přírodopisu + zeměpisu, chemie + fyziky, pro výtvarnou výchovu, hudební výchovu, cvičnou kuchyňku, znamenitě vybavenou knihovnu s čítárnou. V suterénu budovy se nacházejí kóje s šatnami a účelně zařízená školní dílna. Ke škole patří i rozsáhlý pozemek se sadem, fóliovníkem a pozemky pro pěstitelské práce, travnaté školní hřiště s atletickou dráhou a doskočištěm, v sousedství je navíc k dispozici velké hřiště na kopanou.

Třídy jsou postupně obnovované vhodným žákovským nábytkem, který odpovídá antropometrickým zvláštnostem žáků.

Kabinety, třídy, ba i chodby (s nástěnnými mapami) jsou vybaveny dostatečným množstvím pomůcek a didaktickou technikou, škola vlastní bohatou videotéku, učitelé používají i vlastnoručně vyrobené pomůcky a maximálně využívají školního kopírovacího zařízení.

Učebnice odpovídají zvolenému učebnímu programu. Za rok 1997 bylo za učebnice a učební pomůcky vydáno 71 032,- Kč, v loňském roce pak 121 946 korun. Tyto prostředky byly vynaloženy účelně.

Hodnocení: Prostorové podmínky školy a materiálně technické vybavení školy jsou nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Třídy a pracovny jsou dostatečně prostorné, čisté, světlé, v době inspekční návštěvy bylo na škole přiměřeně teplo. Učebny i chodby školy působí esteticky vkusně.

Žáci mohou během přestávek používat k relaxaci školní dvůr i hřiště stejně jako stůl na stolní tenis v jenom křídle budovy. Učitelé mají možnost relaxovat ve vkusně zařízené a dostatečně velké sborovně.

Pitný režim zajišťují rodiče, školní jídelna i prodejní automat na chodbě školy.

Rozvrh hodin respektuje § 9 odst. 1 a 3 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole. K porušení došlo u § 9 odst. 2 této vyhlášky, kdy jsou z důvodů špatné dopravní obslužnosti kráceny některé přestávky z 10 minut na pětiminutové. Na tuto skutečnost reaguje protokol.

Hodnocení: Až na délku přestávek jsou ostatní požadavky na psychohygienické podmínky zajištěny spíše nadprůměrně.

3 Hodnocení personálních podmínek

Personální podmínky ve složení pedagogického sboru (bez vychovatelky ŠD) ukazuje následující tabulka:

	1. stupeň		2. stupeň		celkem	
počet učitelů	5		6		11	
z toho nekvalifikovaných	0		2		2	
počet studujících	0		2		2	
přidělené hodiny	114		122		236	
odučeno aprobovaně	91	79,8%	46	37,7%	137	58%

Jak bude uvedeno v dalších částech této zprávy, změní se počet hodin odučených pedagogicky odborně způsobilé v nejbližší době, kdy dva dálkově studující pedagogové ukončí svá vysokoškolská studia.

Hodnocení: Zajištění aprobované výuky a kvalifikovanost sboru na škole jsou zatím průměrné.

4 Plnění učebních osnov

Vyučující zpracovali v metodických orgánech tématické plány, které respektují zvolený učební plán školy, jak byl schválen MŠMT pod č. 16 847/96-2. Kontrolou třídních knih, žákovských sešitů a dalších žákovských prací bylo konstatováno, že učební osnovy v hospitovaných předmětech jsou plněny. Vedení školy hodnotí plnění učebních dokumentů při své vlastní hospitační činnosti.

Hodnocení: Plnění učebních plánů je velmi dobré.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Během inspekční návštěvy bylo provedeno celkem 19 hospitačních návštěv.

Výuka na 1. stupni probíhala frontálně, ale menší počty žáků ve třídě umožňovaly individuální přístup (např. v *matematice*) k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami, bylo možné vytvářet ve třídě neformální atmosféru, při které byl čas na rozhovor s žáky a využívání jejich životních zkušeností (*čtení* v 1. ročníku, *prvouka* ve 3. třídě), i kontrolu jednotlivců při vytváření správných algoritmů (*čtení, matematika* v 2. a 5. ročníku). Vyučující používali správnou odbornou terminologii (*při matematice i českém jazyce*) i vhodný názor (*v prvouce*). Pozitivním je, že učitelé *českého jazyka* vedou žáky při opravě chyb ke zdůvodňování, že zadávají samostatné práce a úkoly délkou přiměřené věku dětí a že se pokoušejí seznámit žáky i s rozšiřujícím učivem, kde je však třeba velmi pečlivě zvažovat, zda vysoká náročnost takového učiva je vhodná při frontální výuce, tedy i pro žáky prospěchově slabší (*český jazyk*).

Frontální výchova s sebou i při malém počtu žáků přinášela drobné nespolupracující, ale nerušivé chování žáků, kteří se začali nudit buď proto, že se jim látka zdála příliš lehkou, nebo nenašli při hodině prostor pro své uplatnění. Je třeba mít na paměti, že frontální výuka přeje silnějším. Bylo by vhodné pokusit se narušit tradiční strukturu hodiny (opakování - nová látka - procvičení - závěr) propojováním některých těchto částí a především pokusit se o skupinovou práci v hodině. Jiným problémem 1. stupně je nesystematická péče o grafické projevy žáků v sešitech (taková systematickosti byla patrná ve 2. ročníku).

Na druhém stupni bylo patrné, že všechny zhlédnuté hodiny byly zodpovědně připraveny a žádná z nich nebyla podprůměrně odučena. Rozsah úspěšnosti byl dán schopnostmi vyučujících motivovat žáky, rozbíjet tradiční strukturu hodin, minimalizovat frontální výuku a maximálně zapojovat žáky do naplňování cíle hodiny. Rozdíly v odučených hodinách se projevovaly při výuce různých předmětů (např. 4 vynikající hodiny odučila jedna vyučující při *Čj, Ov, Rv a Z*). Ve vynikajících hodinách se vyučující zaměřili na pěstování komunikativních dovedností žáků, na mezipředmětové vztahy a na efektivní využití zadaných domácích úkolů. Netradiční domácí úkoly (návštěva knihovna a muzea, vyhledávání v encyklopediích, sledování denního tisku, pozorování a zaznamenávání určitého jevu atd.) a využívání poznatků z výchovných koncertů (*Hv*) motivovaly žáky a připravovaly je na další výuku.

V hodinách *Ov, Rv, Z* a literatury se žáci aktivně podíleli na formulaci odpovědí, na stylizaci zjištěných závěrů a stručných zápisů do sešitu i na konečném zhodnocení průběhu hodiny (sebehodnotící prvky v analýze vlastní aktivity). Dalším pozitivem byly promyšlené referáty žáků využité v průběhu výuky (*Z, Ov, literatura*), dramatizace i soutěživé hry, nezanedbatelná byla snaha učitelů estetických předmětů vyvolat v žácích citový prožitek z práce (*Hv, Vv*). V *německém jazyce* bylo dostatečné množství času

věnováno konverzaci. Vyučující vedli žáky k chápání a používání přesných odborných pojmů. I na druhém stupni se u začínajících učitelek projevuje snaha maximalizovat obsah látky rozšiřujícím učivem a volit takové metodické formy práce, že je při nich zapomínáno na žákovu únavu a na nutnost jeho relaxace. Aktivita žáků byla přímo úměrná vynalézavosti a metodickému postupu vyučujících. Sešity žáků jsou kontrolovány, žáci jsou vedeni k úhledným písemným projevům, v *českém jazyce* je patrná systematická práce s chybou (zdůvodňování jevů). Žáci jsou pravidelně kontrolováni a hodnoceni známkami.

Integrovaní žáci, na které škola nepožaduje finanční zvýhodnění, pracují podle individuálních plánů, které sestavují vyučující na druhém stupni především pro český a cizí jazyk. Tyto plány jsou vedením školy kontrolovány a při pedagogických poradách je prospěch integrovaných žáků sledován.

Dopravní výchova prolíná napříč vyučovanými předměty. Nejčastěji se objevuje v prvouce 1. - 3. ročníku (Chodec a dopravní značky, Dopravní záludnosti v okolí školy, Silniční síť v obci, Dopravní značky na silnicích a pravidla pro chodce), objevuje se při vlastivědných vycházkách a objevují se při práci třídního učitele v poučení o bezpečnosti na ulici a autobusových zastávkách, žáci vytvářejí o bezpečnosti dopravy výtvarné práce. Škola umožňuje praktickou dopravní výchovu na dopravním hřišti v Žatci a umožňuje žákům starším (z 6. a 7. tříd), aby se zúčastňovali okresní cyklistické soutěže.

Hodnocení: Hodiny zhlédnuté při inspekční návštěvě měly nadprůměrnou úroveň. Hospitované hodiny potvrdily i kvalitní kontrolní činnost vedení školy.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

V průběhu inspekční návštěvy bylo konstatováno, že se žáci chovali slušně a ukázněně a to i při volném pohybu na chodbách školy o přestávkách. K tomu nesporně přispívá dlouhodobá výchovná práce pedagogů, školní parlament, vstřícný školní řád a pozitivní motivace žáků, jak je patrná při udílení pochval do žákovských knížek. Je škoda, že škola nevyužívá častěji pochval na vysvědčení jako kladných výchovných opatření.

Vědomosti, které žáci v průběhu hospitovaných hodin prokazovali, odpovídají klasifikaci v jejich žákovských knížkách a na vysvědčení. Stejně dobré byly jejich návyky a bylo patrné, že jsou vedeni k přímému jednání (dovedou vyjádřit nesouhlas, vystupovat v diskusi, umějí formulovat větu).

Při estetických výchovách a literární výchově byli žáci vedeni k citovému prožitku a ve všech hodinách byla patrná vzájemně vstřícná atmosféra, která se projevovala i v tom, že se žáci nebojí zeptat na problém, kterému nerozumějí a zároveň se nebojí vyjádřit vlastní názor.

Poněkud problematickým se jeví výsledek polo odborného vyučování ve 4. a 5. třídách, ke kterému byla škola nucena přistoupit po odchodu vyučujících z 1. stupně a po zvýšení úvazkových povinností. Žáci těchto tříd se vidí se svými třídními učiteli jen několik hodin týdně a ztrácejí tak jistotu „komu vlastně patří“.

Vedení školy provádí pravidelné kontroly vědomostí žáků prostřednictvím placených testů (Kalibro, Klokánek, Benjámín, Kadet) i vlastním zadáváním testů buď z edice Psychoservis a také z vlastní tvorby. Výsledky a jejich analýzu využívá vedení školy při poradách s učiteli a všichni přijímají k této analýze potřebné závěry. Při volbě dalšího vzdělávání dosahují žáci velmi dobrých výsledků (v loňském roce 8 z 25 žáků 9. ročníku absolvovalo úspěšně přijímací řízení na střední školy a zbývající žáci byli přijati na SOU).

Žáci jsou sledováni i výchovnou poradkyní, která je při řešení problémů v pravidelném kontaktu s kurátorkou, s Radou školy i odborem sociální péče, spolupracuje při řešení

školních problémů s ŘŠ, TU a rodiči. Dvě proškolené pracovnice na protidrogovou problematiku provádějí prevenci a na škole nebyl dosud zaznamenán případ požívání drog.

Xenofóbní jevy se v okolních obcích vyskytují a přenášejí se z dospělých na děti, avšak v samotné škole se pedagogové s případy otevřené rasové nesnášenlivosti nesečkali. Bývají však často žádáni, aby šetřili případy, které se odehrávají vně školy.

Vedení školy dalo právě v těchto týdnech pedagogům, žákům a jejich parlamentu, rodičům a Radě školy možnost vyjádřit se k nově navrženému velmi demokratickému školnímu řádu.

Výsledky školní práce ukazuje i následující srovnávací tabulka:

	1996/97 výroční		1997/98 výroční		1998/99 pololetí	
	počet	%	počet	%	počet	%
žáků celkem	188		192		194	
prospělo s vyznamenáním	15	8	15	7,8	17	8,8
neprospělo	7	3,7	5	2,6	5	2,6
pochvaly	0	0	0	0	11	5,6
důtky (bez rozdílu druhu)	9	4,8	3	1,6	1	0,5
2. stupeň z chování	5	2,7	6	3,1	9	4,6
3. stupeň z chování	0	0	0	0	0	0

Poznámka: Údaje pocházejí z výročních zpráv a ze zápisů z pedagogických porad.

Hodnocení: *Výsledky výchovně vzdělávací činnosti jsou dobré a srovnatelné s ostatními školami lounského okresu.*

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva svým obsahem a formou odpovídá požadavkům, které na ni klade §17e odst. 2 zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Součástí zprávy je značné množství příloh, avšak nejcennější je sebehodnotící část zprávy, která postihuje splnění stanovených úkolů uplynulého školního roku a zároveň impulsy pro sestavení nového plánu na další školní rok. Tím má zpráva zvláště vysokou hodnotu.

Hodnocení: *Výroční zpráva je zpracována nadprůměrně.*

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Jeden učitel studuje na ČVÚT, další učitelka má před poslední státnicí v 5. ročníku PF v Ústí nad Labem.

Vyučující německého jazyka absolvovala kurz v rámci programu PHARE a kurz pořádaný EŠKK (Evropská škola korespondenčních kurzů). Ředitelka školy a ostatní pedagogové využívají možnosti rozšiřovat svou odbornost a vzdělání v dalších kurzech (informatika, Zdravá škola, kurzy o vzdělávání žáků se specifickými potřebami učení).

Škola odebírá 8 titulů odborných pedagogických časopisů a nakupuje nové odborné publikace s pedagogickou a psychologickou tematikou.

Hodnocení: *Další vzdělávání pracovníků má funkční charakter.*

9 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Vedení školy se v rámci svých možností snaží maximálně obsadit všechny olympiády a soutěže vědomostní (*Pythagoriáda, Mladý historik, olympiády v Nj, Čj, Z, F, Ch*) i sportovní (*Pohár rozhlasu, Velikonoční laťka, cyklistika* atd.). Škola se také zapojila exkurzemi a přednáškami do *hnutí ochrany přírody Astragalus* a zajišťuje pro žáky kurz ČČK (*Mladý zdravotník II.*), odborné přednášky (např. o drogové prevenci), besedy (přijela i spisovatelka Drijverová), návštěvy muzeí, výstav, divadelních představení a výchovné koncerty. Žákům je umožněn plavecký i lyžařský výcvik. Talentovaná žákyně za svou povídku v literární soutěži získala cenu.

Na škole pracuje 5 kroužků. Snaha školy získat další aktivisty z řad rodičů se nesečkala s kladným ohlasem. Mezi další promyšlené aktivity je možné zařadit i Sportovní den (1. června), vánoční besídky, třídní výlety i Vánoční koncert na schodech pro veřejnost.

Dobrá je spolupráce s OÚ (vystoupení pro důchodce), s MŠ (společná účast na divadelním představení, vzájemná spolupráce při zápisu do 1. třídy a j.) a s místní internátní ZŠ a ZvŠ pro žáky s vadami řeči.

Pozitivně je nutno hodnotit i školní dvouměsíčník *Strom*, vytvářený žákovskou redakční radou, v němž převažuje žákovská tvorba. Časopis má dobrou úroveň a posiluje pozitivní obraz školy na veřejnosti.

Hodnocení: *Aktivity školy se snaží podchytit co největší množství žáků a vytvářet o škole pozitivní obraz na veřejnosti. Lze je ve srovnání s jinými školami hodnotit jako spíše nadprůměrné.*

10 Hodnocení činnosti školských zařízení

V jednom oddělení ŠD je zapsáno 25 žáků, které vede kvalifikovaná vychovatelka. Dokumentace je vedena podle vyhlášky MŠMT č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech. Vnitřní řád družiny je řádně orazítkován a podepsán ředitelkou školy. Odchody a příchody žáků jsou sledovány a zaznamenány. Zastupitelstvem OÚ byl schválen měsíční poplatek 40,- Kč za dítě. Tento příspěvek je účtován přes účet základní školy a je použit na neinvestiční výdaje pro činnost ŠD.

Prostorové podmínky jsou dobré (viz výše), stejně jako materiální vybavení (TV, video, magnetofon atd.). Přístup vedení školy k potřebám družina je vstřícný.

Hodnocení: *Činnost školní družiny je funkční.*

ZÁVĚRY

Spádová Základní škola Měcholupy je ve svém prostředí velmi potřebná a nadprůměrně funkční, k čemuž přispívají i nadprůměrné prostorové a materiální podmínky, snaha vedení školy zvyšovat při nízkém počtu pedagogů procento kvalifikovanosti a odborné pedagogické způsobilosti výuky, práci školy sleduje se zájmem Rada školy i OÚ Měcholupy a pomáhají vytvářet v rámci svých možností podmínky pro další úspěšnou činnost. Výsledky práce žáků, jejich dovednosti, cesty k vytváření jejich demokratických občanských postojů (vstřícnou školní atmosférou, nově navrženým školním řádem a j.) i jejich mimoškolní aktivity jsou povzbudivé.

Doporučení:

